

Osman Güvenir

(Lefkoşa, 1943 -)

Lefkoşa Türk Lisesi'ni bitirdikten bir süre sonra İngiltere'de yüksek muhasebe öğrenimi gördü; kamu hizmetine girerek bu görevini üst kademe yöneticiliğinden emekliye ayrıldığı Ocak 1996'ya kadar sürdürdü. Şimdilerde kendi turizm şirketini yönetmektedir.

Güzel sanatların hemen her dalıyla ilgilidir. Ortaokul yıllarında başladığı şiir tutkusunu hâlâ sürdürmektedir. Bir ara arkadaşlarıyla Yakın adlı bir de sanat dergisi yayımladı. Öykü yarışmalarında de-

receler aldı. Devlet Senfoni Orkestrası ve Korosu'nun kurucu üyeleri arasında onun adı da vardır. Kırk yılı aşkın bir süredir resimle uğraşmakta olup iki kez resimlerini sergilemiş bulunuyor.

Şiir için, "soyut-somut kavramlarınm kesiştiği yerde şiirsel düşüncelere renk katmak da güzeldir" diyen Osman Güvenir, şiiri şöyle tanımlar: "Şiir, nostaljiyi yaşatan, zaman zaman da buruklukla sevinci birleştiren bir olgudur."

Eserleri: *Bitmeyen Dua*, şiirler, Lefkoşa, 1966.

ELVEDA LEFKOŞA'M, ELVEDA HAYAT

(7 Haziran 1993)

Ne Konstanza burcundan atılan
Ramazan topu,
Ne Abbas'ın Şerifin savurduğu
Ağır koku,
Ne hisar altında top koşturan
Çocuklar,
Ne bayram şenliğinde
Bindiğimiz cinciraklar,
Ne damlar üstünde boy veren
İnce hurmalar,
Ne el işi yapan kızların
Bileklerindeki altın burmalar.
Ne Mindo'nun fakir kulübesinde
Havlayan köpek,
Ne Damacı Ziya'nın
Şık cepkenindeki köstek.
Ne şarap kokan Niko'nun
Kadehlerindeki damlalar,
Ne çörekçi Ayşe'nin
Fırınındaki peksemet halkalar.
Ne Selimiye Camii'nin
Gotik kemerleri altındaki cenaze
Namazları
Ne Çağlayan yolunda yürüyen
Örme saçlı kızları.
Ne sabaha kadar
Sokaklarda diy çeken Dubara,
Ne Halk Sinemasındaki ünlü manzara.
Ne Kristal Sinemasındaki
Münir Nurettin konserleri,
Ne cumbalı evleri ile anımsanan
Muhteşem Osmanlı eserleri,
Ne Kumarcılar Hanı'nda
Konaklayan yolcu,
Ne Sarayönü'nde
Yerlere tüküren ayyaş oduncu.
Ne "Ya Taksim Ya Ölüm" naraları,
Ve kulaklarımızdan silinmeyen
Han Duvarları.
Unutamam akşam serinindeki Lefkoşa'yı,
Nerede Tumbaklar'ın Yoğurtçu Ali Dayı?

Ne Çoronik'in postahane önündeki
İnsafsız şakaları,
Ve meşhur Lütifiye'nin boyalı kapılan.
Ne el arabasında satılan hormonsuz domatesler,
Köfünde inginer, patatesler.
Ne Girne Kapısı'nda mis kokusu duyulan
Ünlü Con Kahveleri,
Ve Mevlevi Tekkesi'nde dönen semazenleri.
Ne grup vakti musallalı hisarda
Bükülen ipler,
Ne Bakkal Yusuf'un önünden geçen tipler.
Ne Saray Önü'ndeki dikili taş,
Nerede artık dost, kardeş, arkadaş?

Unutturmadı seni bana Lefkoşa'm,
Yorgun yatağımda yatarken
Geçirdim önümden bunları akşam
Yüreğimin derinlerinden bir şeyler koptu
Nah şuramdan,
Yoksa birisi mi geçti kapı eşiğimden,
Buradan?
Ak düşmüş saçlarımla hep mazide yaşadım,
Arkama bakmaksızın uzaklara,
Hem de çok uzaklara gidiyormuşum
Adım adım.

Nedir bu arkamdaki hıçkırık sesi?
Ve ebediyen dudaklarımdan silinmeyen
Yorgun kadının nefesi.
Çocuklarım mı bana öylesine bakan?
Ve kabrime kucak kucak
Kırmızı güller atan?
Tanrı katında açılmışsa kollar bana,
Ve tüm iyiliklerim gitmemişse yabana,
Boram boram Lefkoşa kokan
Dikmen Tepelerinde
Rahat uyuyacağım.
Hem de çok çok rahat.

Rahat, Elveda
hayat...

Öykü:

MAVİYE ÇALAN KIZ

Yol kenarındaki toprak yolda durduğumda karşıki tepeler üzerindeki bulutlar bölük pörçük üzerimde bir yorgan gibi duruyordu. Gün batımı yaklaşırken gözlerimi çevremdeki ekinlere ve ekinler ötesindeki kırlara çevirdim.

Yeşilin her tonu ufkumda duruyordu. Beş kilometre kadar ötemdeki köye varmama az kalmıştı ki yolda arızalanan arabam orada ekin tarlaları arasında yapayalnız kalakaldı.

Hiç çalışmayan, hatta vasıtaların dahi geçmediği, kuşların ve kervanların geçmediği bir yolda gitmenin cezasını çekiyordum orada. Beklemekle sorunu çözememenin bilinci içinde orada kalmamın hiç anlamı yoktu. O nedenle yaklaşan akşamda köye doğru süratle ilerlemem ve arabamı tamir için yardım temin etmem şarttı.

Kır ortasında bıraktığım arabam arkamda küçüldükçe küçülüyordu. Yolda ilerlerken sanki yol kenarındaki alıç ağaçlarıyla yarışır gibiydim. Ayaklarımdaki nasırlar ayakkabılarımda içinde sıktıkça bana dayanılmaz sızı veriyordu.

Toprak yolun sağında solundaki engin boşluktaki ekin tarlaları insana inanılmaz bir zevk veriyordu. Akşam serininde tarladaki ekinlerin başakları bir o yana bir bu yana dalga dalga sallanarak dans ediyordu. Daha ilerilerdeki kıraç tepelere ve yaylaya serpilmiş aralıklı alıç ağaçları ile zeytin ağaçları, ekin tarlaları içindeki monotonluğu dağıtıyordu.

İki kilometre kadar ilerlediğim yolun az ilerisinde sürüsünü güden bir köylü kıza vardı. Elbisesi masmaviydi. Eteklerinin kıvrımlarında el işleme danteller de maviydi.

Merada keyifle otlanan sürü, mavi elbiseli kızın boşluğa fırlattığı taşla toplanırken, uzaktan görünen köye doğru ilerliyordu.

Çoban kızıyla aramızda otuz kırk metrelik bir mesafe kalmıştı. Kız beni fark ettiğinde yüzüme mahcup ve ürkek nazarlarla baktı. Bukleli altın sarısı saçları ılık rüzgarda savrulmuş yüzünü örtüyordu.

Gözleri gözlerime değdiğinde mavinin her tonunu gördüm o iki noktada. Fırtına mavisini mi desem, erguvan mavisini mi desem, yosun yeşili ile karışık mavi mi desem...

Elbisesinin maviliği adeta ona eşlik ediyor, güzel fiziğini saran mavi elbise gözleri ile bir bü-

tünü oluşturuyordu.

Çoban kızının yanına geldiğimde vahşi bir davranışla yüzünü arkasındaki yeşil yaylaya çevirdi. Sonra sürüye bir taş daha attı.

"Selam çoban kıza" dedim.

"!.."

Hiç orada yokmuşum gibi bir tavırla sürüsü ile ilgilenmeye devam etti. Sonra bir kez daha ona selandım:

"Selam"

Bu kez durdu durdu, gözlerime dik dik baktı. Bakışlarında derin kuşku ve büyük bir ürkeklik vardı.

"Sen kimsin? Nereden geliyorsun?" diye peşpeşe sorular sordu.

"Lefkoşa'dan geliyorum" dedim.

Sonra yine durdu, bana öylece dalgın dalgın baktı.

"Haa.." dedi.

"Niye sordun?"

"Hiç" dedi, uzata uzata.

Onun ağzından çıkan "hiç" yanıtının ötesinde başka başka düşünceler var gibiydi. Benimle konuşuyor ama kendisi başka bir diyarda geziyordu.

Onun bu belirsiz bakışları ve tavırları karşısında ben daha da üsteledim.

"Hiç olur mu? Mutlaka kafanın içinde birşeyler var. Sorduğuna göre..."

"Yolda postacıyı gördün mü amca?"

"Postacı mı?"

"Haa" dedi kabaca.

"Postacıyı ne yapacaksın kız? Yoksa birinden mektup filan mı bekliyorsun?" diye sordum.

Pembe yanakları al al oldu.

"Evet bekliyorum. Sana ne?"

Ben şimdi işin keyfini çıkarıyor, kıza da hayran hayran izliyordum. Bana verdiği sert yanıt, onun gizli dünyasını açığa vuruyordu. Duygulan ve yüreğindeki fırtınalar gözlerinden okunuyordu.

Biraz ötedeki sürü başını almış yaylaya doğru gidiyordu. Sanki köye gitmeyecekmiş gibi habire yayılıyordu hayvanlar. Sürünün dağılıklarının karşısında, çoban kıza güzelliğine hiç yakışmayan bir tavırla işaret ve serçe parmaklarını ağzına götürdü, ağzına acaip bir şekil verdi ve değme külhanbeylere taş çıkartacak bir ıslık attı sürüye.

Onun bu haline hayretle bakıyordum. Onun o

saf ve tertemiz görüntüsü ile bir çelişki arzetsede şu ıslık, yine de onun bütün dünya kötülüklerinden uzak bir doğallık, bir saflık içinde olduğunu kanıtliyordu.

O sürüyü toparlamaya çalışırken, ben de onun yanında gidiyordum. O adımlarını çabuklaştırıyor, ben de çabuklaştırıyordum. Kızın saf cazibesi beni bir mıknatıs gibi kendine çekiyordu.

Ekin tarlaları içinde bir süre yürüdük. Sonra birdenbire sordu:

"Sahi postacıyı gördün mü?"

"Üzülme be kız. Bugün değilse yarın gelir. Sahi onu köye gelirken yolda görmüştüm. Köy yolunun başında. Bilmem sizin köye geliyordu herhalde" dedim.

Birden yarı ürkek yan sıcak bir tavırla yanıma sokuldu. Bakışlarında da yan inanmışlık, yan inanamışlık vardı.

"Sahi gördün mü?"

"Gördüm dedik ya!"

"Elinde de mavi mektuplar var mıydı?"

Hoppala. Gözleri ve elbisesi mavi kız, şimdi de mavi mektuplar soruyordu. Üstelik boynundaki boncuklar ve küpeleri de masmaviydi.

Bu kez ona uzun uzun ben baktım ve kendi kendime:

"Bu kız maviye tutkun" dedim. Ama yine de merakımı alamayarak:

"Niye mavi?" diye sordum.

"Mavi mi? Maviye âşığı, âşık. Evde iki tane kuşum var, ikisi de masmavi. Hani muhabbet kuşu dediklerinden. Çeyiz sandığım da, perdelerim de, yatak örtüm de mavi. Her gün askerdeki nişanlıma mavi mektuplar yollarım, mavi mektuplar alırım. Mavi kahada mavi maniler yazar bağa. Hem de mavi mürekkeple... Şimdi anladın mı?"

"Başka?"

"Mehmet'ime mavi fenalla ördüm ellerimle. Göynek da..."

Bayağı çok eğlenceli oluyordu şu çoban kızıyla yürümek ve konuşmak. Ben sordukça çoban kızı döktürüyordu.

Gün, akşama doğru yol alırken caminin minaresi uzaktan görünmüştü. Köye dönüş başlarken o koskoca sürü yönünü değiştirmiş önümüzde itişe kakışa gidiyordu.

"Sen böyle tek başına kırdan bayırda kormuyor musun?"

"Yoo! Neden korkayım. Bak! Şu çakımla doğrarım bana dokunacak ayıyı." dedi, sesini ka-

lınlaştırarak ve kaşlarını çatarak.

İri gözleri fal taşı gibi açılmış, daha da mavileşmişti. Sanki akşamla beraber gözlerinin rengi laciverte dönüyordu.

Gerçekten de yüreği pekti şu mavili kızın. Hayret ve eğlence dolu bakışlarım arasında bir hışım ile cebinden mavi saplı bir çakı çıkardı ve burunumun dibine soktu.

"Tamam tamam kızım anladık. Sana kimse zarar veremez. Sen şimdi çakını cebine koy da köye varalım." dedim.

"Sahi sen niye bizim köye geliyorsun?" diye sordu.

"Yolda arabam bozuldu da köyden yardım almaya gidiyordum. Köyde makinist var mı?"

"Var var merak etme. Amcamın oğlu makinisttir. Sağa yardım eder. Hele bir köye varalım da..."

Gün batımı köye girerken daracık köy sokaklarında çocuklar top oynuyordu. Biraz ötede iki köpek zararsız zararsız havlıyordu. Kerpiç evlerin damlarına akşamın esmerliği yerleşirken mavi boyalı bir kapının önünde durduk.

İki dev ahşap kapı sonuna kadar açıldı ve sürü itişe kakışa içeri girdi. Sürünün debelenmesinden çıkan fişki kokulu toz toprak genzimi yaktı. Kuzuların boyunlarındaki minik çanlar bir bestenin belli bir temasını işler gibiydi.

Dış kapıyı çevreleyen kerpiç duvarlar içinde kemer-kemeraltı eski bir köy evinin sundurması açık kapıya bakıyordu.

Avluya bakan içteki kapıların tümü de maviydi, çamaşır ipindeki elbiselerin çoğu da...

Kerpiç binadan yüzü güneş yorgunu bir kadın çıktı. Yaşı elli civarında olmasına karşın, yıpranmış teni onun yaşını daha büyük gösteriyordu.

Kapı eşiğindeki eski ayakkabılarını giyerken bana da merakla bakıyordu. Bakışları "Kim bu adam?" der gibiydi.

Çoban kızı hareket halinde olan sürünün yemliklerine yem, taş teknelere su doldurdu. Hayvanlar yemlerken arada bir derinden ve gırtlaktan çıkardığı acıip bir sesle hayvanları hizaya getiriyordu.

Hayvanlar karınlarını doyururken mavili kız annesinin yanına geldi durdu. Şimdi onlar bana bakıyor ben onlara.

"Kim kız Maviş bu adam?" diye sordu anası.

"Ha o mu? O bizim makinist Hasan'ı istiyor ana."

"O zaman küçük Ali'ye seslen de Hasan'a götürsün kız." dedi kadın.

"Ali!.. Ali!.."

"Ha ne var abla?"

İçeriden kızgın ve bıkkın bir çocuk sesiydi gelen. Sesinde bir isyan bir isteksizlik vardı. İş altında ezilen, okulla iş altında çırpınan bir çocuk sesi...

Eşikte beliren esmer yüzlü sıska çocuk bana dik dik, yabani yabani baktı.

"Ne var amca? Sen Hasan abimi mi istiyorsun?" diye sordu.

"Evet" dedim.

"Hadi gidelim amca."

Ben sıska Ali ile kapıya doğru seyrederken

kemer altında duran ana kıza dönerek teşekkür ettim ve "iyi akşamlar" dedim.

"Bir şey değil efendi. İyi akşamlar." dedi kadın.

Daha sonra yanık yüzlü ana, mavili kıza dönerek:

"Maviş!" diye seslendi.

"Ha ana?"

"Sağa üç tane mavi zarf getirdi postacı."

"Sahi mi? Hani nerde?"

"Aha kız! Mektuplar mavi boronun üstünde. Gidip alsana!"

Akşam karanlığında sıska Ali ile köy yollarına düşerken ben hâlâ maviyi çalan kıızı düşünüyordum. Mavi gözlerini, mavi elbisesini, mavi mektuplarını ve mavi dünyasını...